



Datum

2024-03-27

Adress

August Palms Plats 1

Diarienummer

STK-2023-1707

Yttrande

Till

Länsstyrelsen Skåne

Remiss Länsstyrelsen Skåne - Handlingsplan för ekologiskt funktionella landskap i Skåne: insatsområden för grön infrastruktur 2019-2030 (period 2024-2026)

Diarienummer 500-28121-2023

Sammanfattning

Länsstyrelsen Skåne har tagit fram en ambitiös och i mångt och mycket heltäckande handlingsplan för naturvårdsarbetet i Skåne. Handlingsplanen innehåller en mängd åtgärder och det är svårt att få en överblick över samtliga åtgärder i dokumentet. Malmö stad ser ett behov av prioritering av befintliga åtgärder samt en bedömning av i vilken ordning åtgärderna bör genomföras. Det krävs också en tydlig samordning av genomförandet. Därtill behöver samarbetet över kommungränserna säkerställas.

Flera av åtgärderna ska enligt handlingsplanen genomföras inom befintlig budget. I och med större nedskärningar i flera av stödformerna till naturvårdsarbetet bedömer Malmö stad att det inte är rimligt. Tillskjutna medel kommer utgöra en viktig förutsättning för genomförandet. Länsstyrelsen bör, tillsammans med kommunerna, initiera ett nationellt påverkansarbete för att säkra att tillräckliga resurser avsätts på statlig nivå, så att regionala och nationella åtaganden inom området ska kunna uppnås. Det blir särskilt viktigt när EU:s nya restaureringslag ska implementeras.

Yttrande

Länsstyrelsen Skåne har tagit fram en ambitiös och i mångt och mycket heltäckande handlingsplan för naturvårdsarbetet i Skåne. Malmö stad inleder här med att besvara frågeställningarna från missivet och framför därefter övriga, mer detaljerade synpunkter på handlingsplanen.

1. Vilka åtgärder är ni intresserade av att medverka i eller ansvara för?

Det är svårt att få en överblick över samtliga åtgärder i dokumentet, samt vilka kommuner som berörs av respektive åtgärd. Ett förslag är att Länsstyrelsen Skåne



kompletterar underlaget med en lista över samtliga åtgärder, samt med förslag på vilka kommuner som berörs av respektive åtgärd. Malmö stad antog 2023 en ny naturvårdsplan och har ett pågående arbete som korrelerar väl med flera av åtgärderna i handlingsplanen. Det finns därmed möjlighet att delta i arbetet med flera av åtgärderna i handlingsplanen.

2. Har ni förslag på nya åtgärder?

Den remitterade handlingsplanen innehåller många åtgärder. Snarare än att tillföra ytterligare åtgärder, ser Malmö stad ett behov av prioritering av befintliga åtgärder samt en bedömning av i vilken ordning åtgärderna bör genomföras (vad behöver genomföras omgående och vad kan hanteras på längre sikt). Det krävs också en tydlig samordning av genomförandet som föreslås i handlingsplanen. Därtill behöver samarbetet över kommungränserna säkerställas. Samrådsgruppen för naturvård i Skåne nämns som en referensgrupp i arbetet. Förslagsvis kan den gruppen ha en tydligare roll i genomförandet av handlingsplanen.

Flera av åtgärderna ska enligt handlingsplanen genomföras inom befintlig budget. I och med större nedskärningar i flera av stödformerna till naturvårdsarbetet bedömer Malmö stad att det inte är rimligt. Tillskjutna medel kommer utgöra en viktig förutsättning för genomförandet. Länsstyrelsen bör, tillsammans med kommunerna, initiera ett nationellt påverkansarbete för att säkra att tillräckliga resurser avsätts på statlig nivå, så att regionala och nationella åtaganden inom området ska kunna uppnås. Det blir särskilt viktigt när EU:s nya restaureringslag ska implementeras. Lagen kan innebära en möjlighet, såväl prioriteringsmässigt som finansiellt, för det nationella naturvårdsarbetet.

3. Är prioriteringarna av åtgärderna rätt?

Handlingsplanen innehåller många åtgärder. Som nämns ovan ser Malmö stad ett behov av prioritering av befintliga åtgärder samt en bedömning av i vilken ordning åtgärderna behöver genomföras. Det första insatsområdet i handlingsplanen, Övergripande insatser, kan med fördel prioriteras ned. Kartläggningar och vägledning finns i stor utsträckning redan och fokus bör i stället ligga på genomförandet av konkreta insatser. Annars är risken att arbetet tar längre tid och blir mer resurskrävande för att uppfylla målen.

4. Övriga synpunkter

Kapitel 1.2 (s. 10), Gröna länkar: Det är viktigt med gröna korridorer i landskapet för att bibehålla olika naturvärden. Men det bör också tydliggöras att det kan vara problematiskt med tanke på spridning av oönskade arter, såsom invasiva arter.



Kapitel 1.4 (s. 14), Insatsområdena – åtta viktiga steg mot en grön infrastruktur: Listan över prioriterade naturtyper nämner marina miljöer. Det ska tolkas som att alla marina miljöer omfattas, om det inte som för de terrestra delas upp i olika livsmiljöer. Detsamma bör gälla de urbana miljöerna, det vill säga att om inte alla miljöer ska prioriteras behöver det tydliggöras vilka som ska prioriteras och inte.

Kapitel 2.1.2 (s. 31), 2b. Vägledning för planering för grön infrastruktur: Denna åtgärd bör prioriteras och tas fram i samarbete med representanter från kommunerna. Vägledningen bör omfatta juridiska aspekter som har bäring på naturvårdsfrågor i planeringsprocessen. En början är att göra den karta som hör till naturvårdsstrategin och den remitterade handlingsplanen mer användarvänlig. Kartan har i dagsläget alltför många skikt och kan med fördel renodlas som underlag till kommunerna.

Kapitel 2.2.1 (s. 33), F. Genomföra riktade inventeringar av bristfälligt kartlagda organismgrupper: Malmö stad är positivt till åtgärden och anser att kunskapen inom området behöver förbättras.

Kapitel 2.2.1 (s. 34), 3. Säkra reträttmarker: Här krävs ett förtydligande vad som menas med att ”säkra reträttmarker”.

Kapitel 2.3 (s. 35), Kommunala och regionala ansvarsarter och ansvarsmiljöer: Det finns i dagsläget inget uppdrag hos kommunerna att arbeta med dessa arter. Länsstyrelsen bör i stället bevaka de arter, naturtyper och biotoper som omfattas av lagstiftning (exempelvis artskyddsförordningen, Natura 2000 och biotopskydd). Det är dessa som kommunerna har att följa i plan- och exploateringsprocesser.

Kapitel 3 och 4 (s. 39-53): Insatsområde gräsmarker respektive sandmarker: Rätt skötsel av markerna är av stor vikt. Det krävs rätt kunskap och resurser för att resultatet ska bli bra, framför allt information och utbildning som är tillgänglig för berörda aktörer. Det är också av vikt att det finns särskilda resurser tillgängliga för genomförande.

Kapitel 3-9 (s. 39-94): Malmö stad ställer sig frågande till hur kartorna för de olika livsmiljöernas förekomst i Skåne har upprättats. Är informationen hämtad från artportalen? Eller är underlaget baserat på fältinventeringar och bedömningar av biotopkvaliteter? Förutom otydligheten i denna information, saknas också definierade bedömningskategorier. Malmö stad ställer sig även frågande till kartornas relevans i vissa fall, då de inte nödvändigtvis är sammankopplade med åtgärdsförslagen och budskapet i texterna. Kartorna riskerar också att vara vilseledande då de enbart grovt visar var olika värden finns.

Kapitel 3.4 (s. 42), A1. Samverkansgrupp för skötsel av vägrenar, banvallar och kraftledningsgator: Ett stort hinder för att kunna utöka den naturvårdande skötseln av



exempelvis vägrenar är hantering av biomassa. Kunskapen finns och är numera utbredd, med det finns många juridiska och fysiska hinder. Samverkansgruppen bör prioritera denna fråga.

Kapitel 3.4 (s. 44-46), B. Betesförmedling; C. Hävd på övergivna, värdefulla gräsmarker samt Tidsbegränsade åtgärder 1. Förändringar av strategiska planen för CAP: Dessa åtgärder är prioriterade.

Kapitel 3.4 (s. 47), Ta fram skötselråd för vägrenar: Sådana finns redan och åtgärden bör därmed inte prioriteras.

Kapitel 5.4 (s. 62), 4. Värdefulla träd och trädmiljöer i kommunerna: Syftet med åtgärden är att kommunerna ska bli mer delaktiga i arbetet, men samtidigt står inte kommunerna med som medverkande. Malmö stad har kommit långt i arbetet med värdefulla träd och trädmiljöer. Enligt naturvårdsplanen är det viktigt att de träd och trädmiljöer som finns bevaras. Men bara de senaste åren har Länsstyrelsen beviljat ansökningar om fällning av fler än hundra värdefulla träd. Malmö stad anser att Länsstyrelsen bör göra en översyn av det egna arbetet med dessa frågor och hur denna typ av ärenden hanteras.

Kapitel 7 (s. 71-77), Insatsområde Marina miljöer: Malmö stad föreslår att handlingsplanen också lyfter den långsiktiga utmaningen ”costal squeeze”. Det handlar om att grunda vattenområden försvinner och omvandlas till djupa områden när havsnivåerna stiger, bland annat i områden med hårda kustskydd som syftar till att skydda kusten från erosion eller översvämning.

Kapitel 7.4 (s. 75), B. Återskapa och restaurera i kust- och havsområden: Förtydliga vad som menas med ”artificiella fysiska strukturer”.

Kapitel 8.4 (s. 85), E. Bilda områdesskydd för sjöar och vattendrag: Här bör fokus vara på att använda sig av strandskyddet på ett rättssäkert sätt. Malmö stad har tagit fram ett underlag om strandskydd i detaljplaneprocessen och delar gärna detta med Länsstyrelsen Skåne.

Kapitel 9.1 (s. 88), Prioritering av grön infrastruktur i planarbetet: Handlingsplanen pekar på att förtätning i urbana miljöer kan leda till minskad andel grönyta. Malmö stad delar den analysen. Samtidigt har kommunerna ett bostadsförsörjningsansvar. För Malmö stads del gäller inriktningen att förtäta staden för att minska miljöbelastningen och spara jordbruksmark. Så långt det går är ambitionen att förtätningen inte ska ske på bekostnad av stadens gröna och blå miljöer, utan i första hand på redan hårdgjorda ytor.



Kapitel 9.4 (s. 90), B. Ekosystemtjänster och biologisk mångfald som beslutsunderlag: Det finns redan ett verktyg för ekosystemtjänster som Boverket har tagit fram (Ester). Här bör fokus läggas på att utveckla detta verktyg istället för att ta fram ett nytt. Boverket bör ingå i arbetet som medverkande part. (Det gäller vid flera av åtgärderna i handlingsplanen.)

Kapitel 9.4 (s. 91), E. Bevara och öka grönskan och naturvärdena i städerna: Se kommentar ovan om kapitel 5.4 Värdefulla träd och trädmiljöer i kommunerna.

Kapitel 9.4 (s. 91), F. Mer öppet vatten i städerna och bevarat strandskydd: Öppna dagvattenanläggningar ingår numera i många detaljplaner. Däremot är kunskapen mer begränsad om hur anläggningarna kan anpassas för att också gynna den biologiska mångfalden. Åtgärden bör därmed prioriteras. Malmö stad är också positiv till att fler våtmarker kan återskapas. Lokala naturvårds- och vattenvårdsmedel är särskilt viktiga till kommuner i denna typ av åtgärder.

Ordförande

[Förnamn Efternamn]

[Fyll i titel]

[Förnamn Efternamn]

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]